

GOD NATT BON JOUR!

Första sändningen: SOS!

Nu ser det ut att vara "go' natt" för "Bon Jour" (franska = god dag). Radio Nords sändarfartyg bröt tidigt på annandagen tystnaden och sände det första meddelandet: SOS-sig-naler med morse-lampa!

Piratsändaren gick i natt till Sandhamn, sedan besättningen under stormen övergett fartyget 20 timmar.

"Bon Jour" kom till Sandhamn kl 1 i natt. Då var vindstyrkan 20 meter i sekunden. Den 38 meter höga sändarmasten

på fartyget hotade att kantra i den hårda stormen.

— Vi reparerar och går ut igen, säger direktör Jack Kotschack till Expressen i dag.

Kaptenen på "Bon Jour" har fått nervsammanbrott.

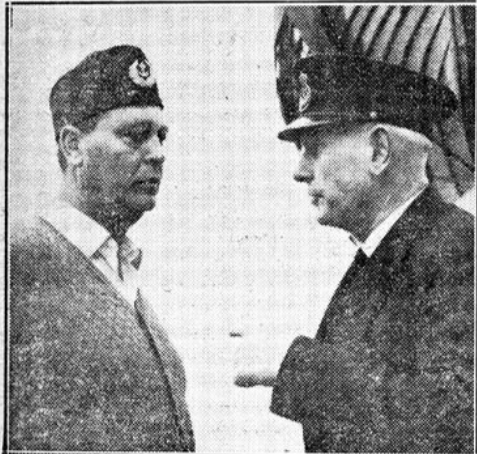
Sidan sex

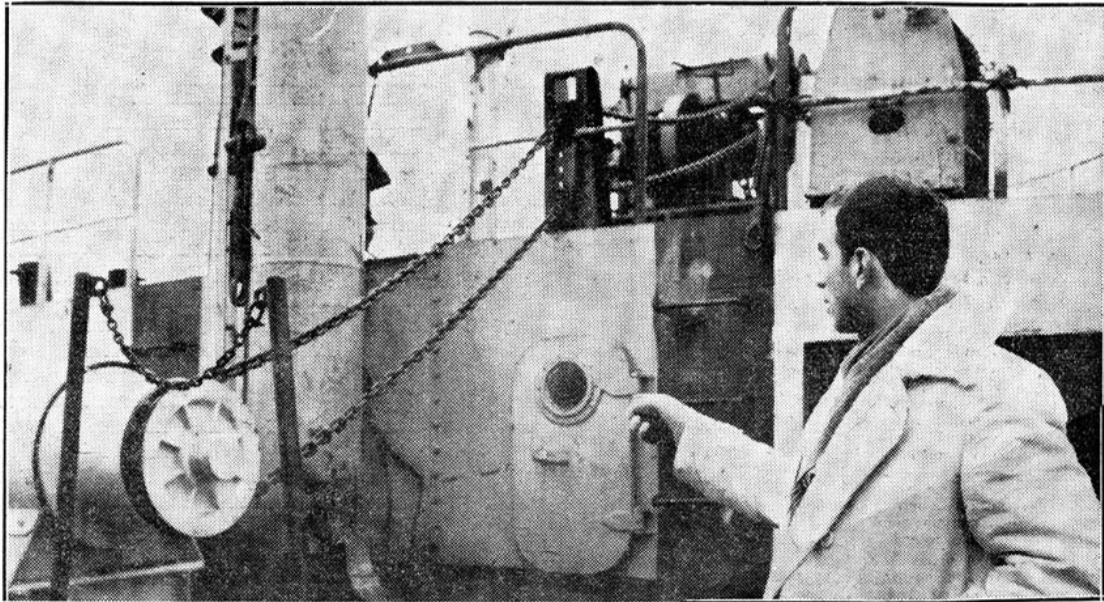
Radio Nords sändarfartyg "Bon Jour" fick en stormig jul utanför Ornsjö. Måste gå in till Sandhamn i natt och sända SOS-sig-naler till Almagrundets fyr. Direktör Jack Kotschack (lilla bilden i dag). — Vi går ut igen!

Det blev "God natt" för "Bon Jour" i natt

• Kapten Elis Ohlson på "Bon Jour" — (till vänster) i samtal med förste kustuppsyningsman Einar Österman ombord på fartyget, sedan detta på tisdagsmorgonen ankrat i Sandhamn. På den stora bilden till höger pekar Radio Nords "traffic manager" Gösta Sturmark på radiomastens fäste i däck, som visade sig väl känslig när stagvajerarna slaknade.

Radio Nords fartyg sände SOS med morse, hjälptes till Sandhamn

Radio Nords dyrbara sändarfartyg "Bon Jour" har i 20 timmar varit övergivet av sitt befäl och sin besättning och herrelöst legat för ankar utanför Ornö i hårt väder, som hotade fälla den 38 meter höga masten. "Bon Jour" kom kl 1 i natt för egen maskin till Sandhamn, sedan besättningen återvänt till fartyget.

— Fartygets befälhavare har drabbats av en nervkollaps, säger direktör Jack Kotschack i Stockholm. Det fanns inget skäl att överge fartyget. Vi skall nu reparera, och sedan skall "Bon Jour" ut igen.

Hr Kotschacks uppgifter överensstämmer dock inte riktigt med vad Radio Nords radioexpert Jim Foster från USA hade att säga Expressens medarbetare i Sandhamn: — Kaptenen är inte avskedad. Han bedömde risken för att masten skulle störtas vara så stor att han gav order om att fartyget skulle överges. Om masten skulle ha störtat kunde den ha knäckt hela fartyget. — Direktör Jack Kotschacks uppgift om att kaptenen fått en nervkollaps och att han måste bytas ut

vet jag ingenting om, sade han. Kapten Elis Ohlsson på "Bon Jour" har vägrat att uttala sig. Klockan 2 på natten till onsdagen började "Bon Jour" sända SOS-signaler med en morselampa. Signalerna var riktade mot Almagrundets fyr där de uppfattades. Från fyren larmades lotsarna i Sandhamn, och de gick ut med en kutter. Det blåste 20 meter i sekunden och det var närmast en bragd att i det hårda vädret kunna undsätta "Bon Jour". "Bon Jours" befälhavare gav or-

der att fartyget skulle överges och den 14 man starka besättningen och radiopersonalen gick ombord på lotskuttern. De följde med den in till Sandhamn. Orsaken till att fartygets kapten bedömde situationen som kritisk var att några stag i den 38 meter höga radiomasten hade sprungit. "Bon Jour" låg nu herrelös kvar utanför Ornö. Efter att ha fått rapport om vad som inträffat begärde redaren i Stockholm undsättning av bärgningsfartyget "Neptun". Bärgningsfartyget avgick och plockade på vägen till "Bon Jour" upp dess besättning i Sandhamn. Besättningen återvände till "Bon Jour" vid 22-tiden på onsdagen. För egen maskin gick "Bon Jour" sedan in till Sandhamn. Dit anlände "Bon Jour" i natt kl 1 och möttes av en utsänd representant från Radio Nord — mr Forster från USA.

Några stag i den höga masten var av, men varken besättningen eller lotsarna bedömde situationen som kritisk för "Bon Jour". Den hade också utan svårighet för egen maskin kunnat ta sig in till Sandhamn. Ett drygt arbete hade det varit att spela upp det tunga ankaret för vilket "Bon Jour" hade legat. Det är ett speciellt fyrskeppsankare som skall förstärkas med ytterligare ett par ankare. Dessa hade dock inte varit utlagda. "Bon Jour" gick från ett varv i

Kocken Mogens Poulsen pustar ut på "Bon Jours" däck.

Köpenhamn till Ornö strax före jul, och de senaste dygnen har man ombord trimmat antennen för att kunna börja den kommersiella sändningen. Arbetet har hela tiden störts av hårt väder och fartygets befälhavare har lidit av en plågsam inflammation i käken. Direktör Jack Kotschack: — Masten skall nu stagas på nytt och vi skall försöka få det gjort i Nynäshamn. Sedan måste vi få en ersättare för "Bon Jours" sjuke befälhavare. När allt är klart går "Bon Jour" ut igen. Enligt de rapporter jag fått klarade sig fartyget bra i det hårda vädret. Vi är glada för att

vi inte förlorade masten, Radio Mercur förlorade några master i början. FOTNOT: "Bon Jour" låg och flöt i 20 timmar obemannad. Den är värd omkring 2 milj kr. Många är av den uppfattningen att en övergiven båt är "alle mans egendom". Direktör N H Åkesson i Sveriges fartygsbefälhavares förbund säger: — Det är en gammal missuppfattning att vem som helst skall kunna ta en båt bara den är obemannad. I intet av de riktiga sjöfartsländerna får man tillämpa den sortens sjöröveri. Är det kritiskt skall givetvis också befälhavaren lämna båten. Ägaren kan inte mista rätten till den bara av den anledningen.

UD-aktion mot piratsändaren

Radio Nords "Bon Jour" som skulle börjat sända kommersiella radioprogram i julhelgen, övergavs natten till annandagen av sin 14 mans besättning, som bärgades av lotsarna till Sandhamn. Under tisdagsmorgonen körde fartyget till Lidingöverken för att staga masten. Radio Nord-chefen Jack Kotschack försöker få plats på annat varv för ett par veckors förbättringsarbeten på fartyget.

När "Bon Jour" kom till Lidingövarvet konstaterade tullen officiellt att fartyget är registrerat i Nicaragua. Detta kommer enligt kommunikationsdepartementets statssekreterare Nils Hörjel att leda till en diplomatisk aktion. Nicaragua har skrivit under en konvention att inte stödja piratsändare, och Sverige kommer nu att göra en hänvändelse till Nicaragua att lyda konventionen.

6 FLAGGOR I RESERV...

Av ROLLE STÅHLSTRÖM

Han äter skivad falukorv för 75 öre från ett smörpapper på ett skrivbord som kostat 11 000 kr i ett företag som satsat 3 000 000 kr på reklam i radio.

Radio Nords chef Jack Kotschack har inga enkla vanor, men just nu hinner han inte till stekta sniglar vid stambordet på Tre Remmare. Han har inte varit ur kläderna på 53 timmar.

Radio Nord är i blåsväder — sändarfartyget "Bon Jour" har retirerat från stormiga vatten utanför Ornö och pessimisterna ropar — några helt skadeglatt — att av Radio Nord blev det pannkaka och fiasko.

— Vi har råd med otur, men vi har inte råd med fiasko, säger Jack Kotschack. Därför blir det inte fiasko!

Vem är Jack Kotschack? (Han förutsätter själv att alla vet det.)

Han har charm, mage, naivitet, fräckhet och sisu. Och han är 46 år och han kommer från Finland.

Innan han började sälja reklam för Radio Nord sålde han kemikalier, kylskåp, hela fabriker, potatis, maskiner...

Affärsmän gör också genombrott. Jack Kotschack gjorde det när han efter några år i USA kom han till Europa med Reynolds kulspetspenna på fickan. Den försäljningsdriven talar man ännu om med både bävan och respekt.

Sen blev det film för hela slanten, och den var inte liten då. Mindre blev den väl heller inte av att han gifte sig med dottern till Svea Films ägare.

Bevis på charm: Han är fotograferad med alla vackra filmstjärnor.

Bevis på naivitet: Han är fotograferad med alla vackra filmstjärnor.

Bevis på mage: Han bad att få låna ett par studios på Sveriges Radio för några inspelningar innan Radio Nords studios var klara.

Bevis på fräckhet: Radio Nord.

Bevis på sisu: Radio Nord.

Mellan korvtuggorna svarade Jack Kotschack på några frågor. Här är de och svaren:

Vem kläckte idén till Radio Nord?

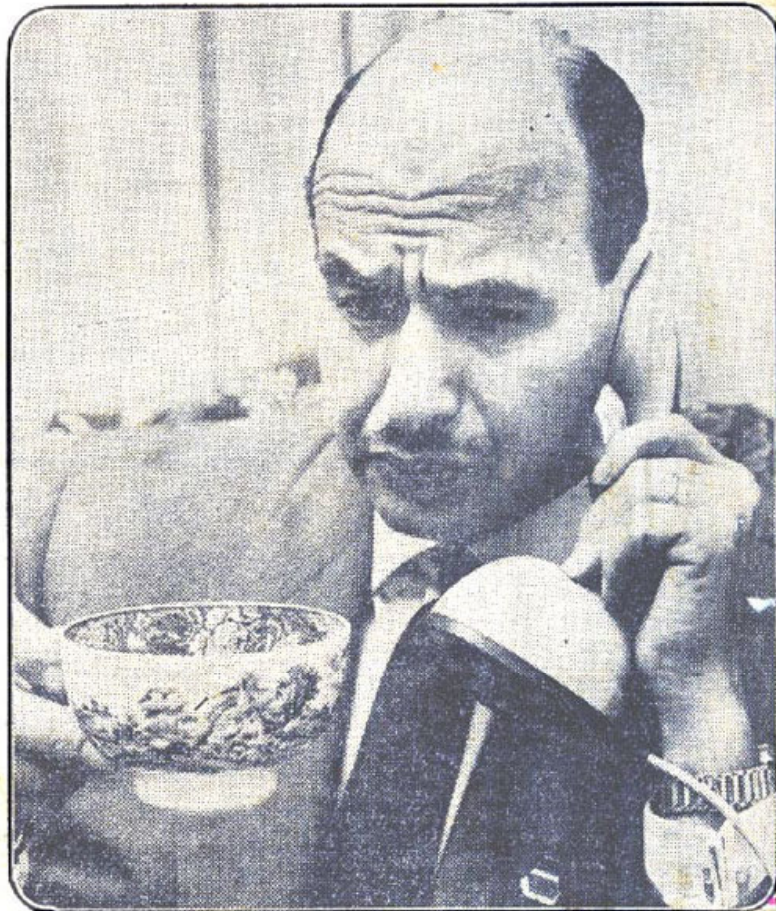
— Robert Thompson i USA. Han är kung i olja och radio. Han ville starta en kommersiell sändare i Europa och tog kontakt med mig via sitt ombud, som var tennisspelaren Bob Madden. Jag slog till, för det luktade pengar.

Hur mycket pengar har USA-finansierarna investerat i Radio Nord?

— Omkring 3 miljoner kronor!

Hur mycket är de beredda att investera?

— Så mycket som projektet kräver. Men projektet är genomfört, och jag tror inte vi behöver mera pengar.

Jack Kotschack, radioskeppare i blåsväder.

Knorrar inte finansierarna över förseningen?

— De har startat så många företag världen runt att de inte grinar illa över lite otur. I motsats till mig har de hela tiden räknat med otur.

Är det sant att Radio Nord hade annonskontrakt för 12 miljoner?

Det är inte sant. Vi har sagt att annonsbyråernas omsättning är 600 miljoner och kunde vi få 2 procent av den omsättningen skulle det göra 12 miljoner.

Knorrar annonsörerna över förseningen?

— Några gör det, och det är rimligt. Några har hoppat av, men vi tror att de kommer tillbaka.

Hur är Radio Nord organiserat?

— En enkel konstruktion — sändarstationen heter Radio Nord och finns ombord på fartyget "Bon Jour", som ägs av Nicaraguan Shipping Co, som chartrat det till Nord Establishment i Liechtenstein, som har Radio Reklam Produktion AB som generalagent i Stockholm.

Med vem skriver en annonsör kontrakt?

— Med Nord Establishment i Liechtenstein.

Vem äger Radio Reklam Produktion i Stockholm?

— Det gör jag — ensam!

Ni seglar under Nicaraguas flagg — om Sverige protesterar i Nicaragua?

— Sverige har protesterat, och vi seglar under Nicaraguas flagg.

Om Nicaragua plötsligt ändrar åsikt?

— Varje redare vet att massor av flaggor är till salu. Vi är försedda med sex reservflaggor.